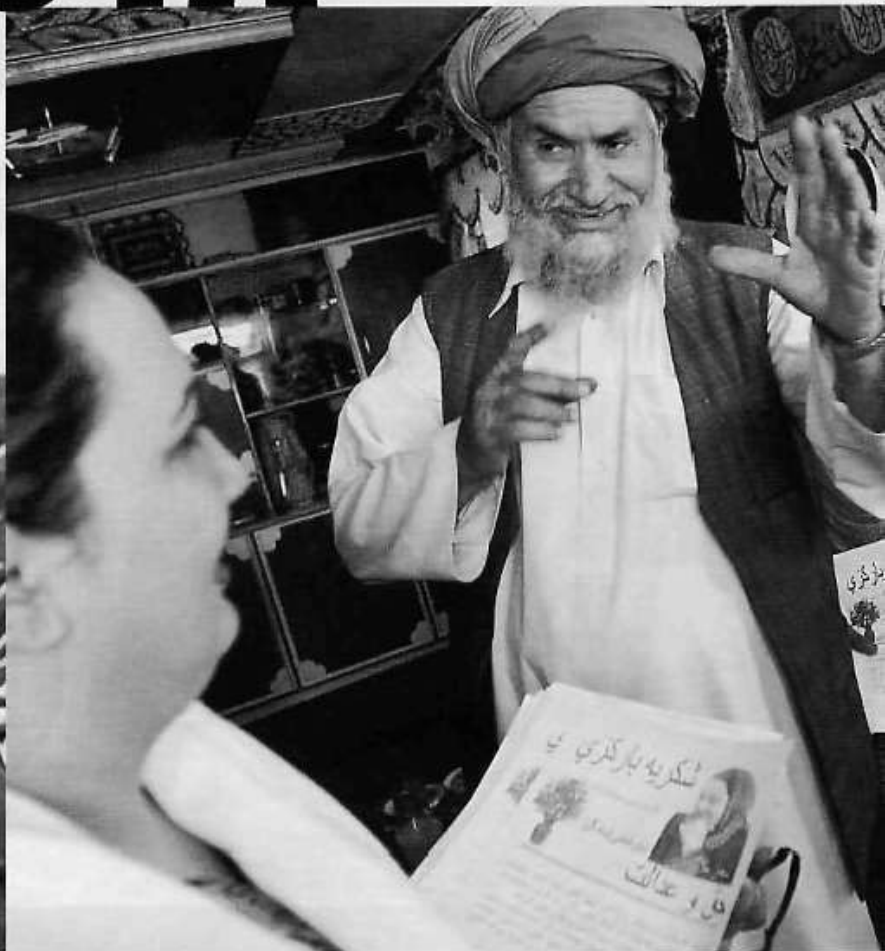

Ταχυδρόμος 17-9-2005

ΣΟΥΚΡΙΑ ΜΠΑΡΑΚΖΑΪ ΜΙΑ ΒΟΥΛΕΥΤΙΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΜΠΟΥΛ

«ΚΑΠΟΤΕ, ΕΙΜΑΙ ΣΙΓΟΥΡΗ, ΘΑ ΜΕ ΣΚΟΤΩΣΟΥΝ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ»

ΣΤΙΣ ΑΥΡΙΑΝΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ Η 33ΧΡΟΝΗ ΣΟΥΚΡΙΑ ΔΙΕΚΔΙΚΕΙ ΜΙΑ ΕΔΡΑ ΣΤΗΝ ΚΑΤΩ ΒΟΥΛΗ ΓΙΑ ΝΑ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΕΙ ΤΟΥΣ ΑΝΤΡΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΚΑΜΠΟΥΛ. ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΚΟΥΓΕΤΑΙ ΠΟΛΥ ΓΕΝΝΑΙΑ, ΑΛΛΑ, ΟΠΩΣ ΟΜΟΛΟΓΕΙ, ΑΙΣΘΑΝΕΤΑΙ ΠΩΣ ΠΟΛΥ ΦΤΗΝΑ ΤΗΝ ΕΧΕΙ ΓΛΙΤΩΣΕΙ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ - «ΜΙΛΩ ΠΟΛΥ ΓΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΟΥ

**«ΜΙΛΩ ΓΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑ ΕΞΩ
ΑΠΟ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ, ΑΛΛΑ
ΔΕΝ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΚΤΗΣΩ
ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ»**

Όταν παρατηρώ πως προφανώς ο άντρας της είναι ένας προοδευτικός, ανοικτόμυαλος άνθρωπος και άρα μάλλον είναι τυχερή, στην άλλη άκρη της γραμμής η Μπαρακζάί βάζει τα γέλια. «Ξέρετε, ο άντρας μου είναι λίγο συντηρητικός». Δηλαδή; Ναι μεν δεν βάζει χέρι στα δικά της χρήματα, να μεν της επιτρέπει να ασχολείται με

ΕΝΑ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΝΙΟΥ ΤΟΥ 1999, Η ΣΟΥΚΡΙΑ ΜΠΑΡΑΚΖΑΪ βγήκε από το σπίτι της, στην Καμπούλ του Αφγανιστάν, μαζί με τη μικρή κόρη της και μια γεπόνισσα γιατί χρειαζόταν γιατρό. Τρεις γυναίκες χωρίς συνοδεία αντρών ουγενών προκάλεσαν την οργή των Ταλιμπάν, που τις τιμώρησαν κτυπώντας τις στη μέση του δρόμου με τα σάλोक, τα λαστιχένια κλομπ τους. Βράζοντας από οργή κάτω από την μπούρκα της, εξαντλημένη και ταπεινωμένη, η Σουκρία γύρισε σπίτι πνιγμένη στο κλάμα, αποφασισμένη να τους υποναμείσει με όποιον τρόπο μπορούσε. Ξεκίνησε στο σπίτι της ένα κρυφό σχολείο για κορίτσια. Μετά την κατάρρευση των Ταλιμπάν ίδρυσε την πρώτη εφημερίδα για γυναίκες στο Αφγανιστάν, την «Aina-e-zan» («Ο καθρέφτης των γυναικών»). Το κύρος που απέκτησε με τη δράση της για τα δικαι-

Με αμφιλεγόμενα αισθήματα γίνεται δεκτή στις προεκλογικές εξορμήσεις της στην Καμπούλ η Σουκρία, που μάχεται κατά του σκοταδισμού.

τη δουλειά της και την πολιτική, αλλά υπάρχει ένα προβληματάκι: «Πριν από δύο χρόνια παντρεύτηκε δεύτερη γυναίκα. Παντρεύτηκε μια γυναίκα που ζει στη Γερμανία και κάθε τρεις-τέσσερις μήνες την επισκέπτεται για δέκα ημέρες. Ναι, μάλιστα, εγώ αγωνίζομαι για τα δικαιώματα των γυναικών, βγαίνω και μιλάω για ισότητα, αλλά στο σπίτι μου δεν την απολαμβάνω. Δεν τον θεωρώ πλέον σύντροφό μου, αφού δεν του έχω καμία εμπιστοσύνη. Ζούμε μαζί σαν δυο καλοί φίλοι, αλλά όχι σαν ζευγάρι. Και μην σκεφτείτε να με ρωτήσετε γιατί δεν παίρνω διαζύγιο – στο Αφγανιστάν ζω. Αν πάρω διαζύγιο, θα χάσω τις τρεις κόρες μου. Θα τις πάρει ο πατέρας τους».

ώματα των γυναικών έπεισε τον Χαμίντ Καρζάι να τη συμπεριλάβει στην επιτροπή για την αναθεώρηση του συντάγματος. Τον περασμένο Μάιο ταξίδεψε στη Νέα Υόρκη, στην έδρα του ΟΗΕ, όπου η ανεξάρτητη δημοσιογραφική οργάνωση World Press Organization τη βράβευσε ως «Editor of the Year» για το 2004.

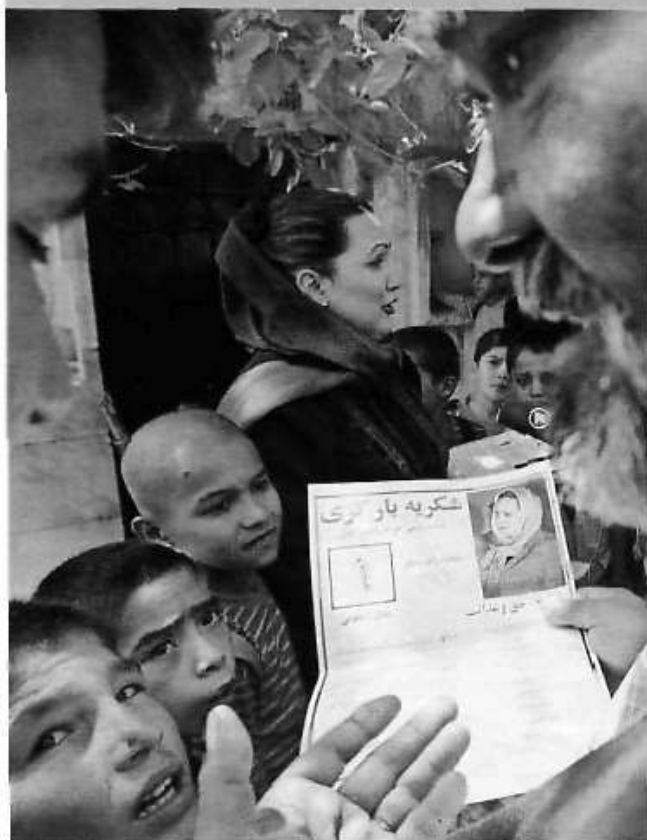
Ξεκινώντας από το σπίτι σας, φτάσατε να οργανώσετε και να διευθύνετε ένα δίκτυο από δεκάδες κρυφά σχολεία για κορίτσια, που για τρία χρόνια λειτουργούσε στην Καμπούλ και τις κοντινές επαρχίες κάτω από τη μύπη των Ταλιμπάν. Πώς το πετύχατε;

«Η ιδέα ήταν δική μου, αλλά βρήκα γρήγορα συμμάχους. Ήμασταν μια παρέα νεαρών, μορφωμένων γυναικών που ενώσαμε τις δυνάμεις μας. Η καθημία διδασκε λίγα παιδιά στο σπίτι της. Αρχικά είχαμε συνολικά 35 μαθήτριες. Έρχονταν μία-μία στο μάθημα για να μην κινήσουν υποψίες, κρύβοντας τα τετράδια κάτω από τις μπούρκες. Ήταν τεράστια η δίψα των παιδιών για γνώση και ευτυχώς πολλές οι οικογένειες που, παρά το φόβο, τα έστειλαν σε εμάς. Όσο ο αριθμός των μαθητριών αυξανόταν και το δίκτυο των σχολείων επεκτεινόταν τόσο παίρναμε περισσότερες προφυλάξεις. Είχαμε συμφωνήσει πως όποια δασκάλα γινόταν αντιληπτή από τους Ταλιμπάν θα κρατούσε κρυφή την ύπαρξη του δικτύου. Ευτυχώς, δεν είχαμε ούτε ένα τέτοιοτύχημα. Μετά την πτώση των Ταλιμπάν τα σχολεία συνέχισαν να λειτουργούν, ελεύθερα πια, ως το 2004. Συνολικά πέρασαν από τα χέρια μας 1.200 μαθήτριες. Πρόσφατα βρέ-

«Αν θέλουμε να αλλάξουν τα πράγματα, πρέπει τα μισά υπουργεία να τα πάρουν γυναίκες», λέει η μαχητική υπουργός Βουλευτής.

«Οι άντρες διαχειρίζονται εν λευκώ τον οικογενειακό προϋπολογισμό. Οι γυναίκες παραδίδουν το μισθό τους στους άντρες. Πώς σας φαίνεται αυτό;»

- Το Αφγανιστάν είναι η φτωχότερη χώρα της Ασίας με προσδόκιμο ζωής που δεν ξεπερνάει τα 44,5 χρόνια.
- Μία στις εννέα μπότερες και ένα στα έξι βρέφη πεθαίνουν από επιπλοκές στη γέννα.
- Το ένα πέμπτο των παιδιών πεθαίνει πριν την ηλικία των πέντε ετών.
- Πρόσβαση σε πόσιμο νερό έχει μόνο το 25% του πληθυσμού.
- Αναλογεί ένας γιατρός σε 6.000 και μία νοσοκόμα σε 2.500 ανθρώπους. Κάθε χρόνο

ΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΠΟΛΙΤΗΣ ΤΟΥ ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ

- αναφέρονται 72.000 νέα κρούσματα φυματίωσης.
- Κατά μέσο όρο, σκοτώνονται ή τραυματίζονται 100 άνθρωποι το μήνα από εκρήξεις ναρκών. Υπολογίζεται πως το αφγανικό έδαφος είναι διάσπαρτο με 5 έως 7 εκατομμύρια νάρκες κατά προσωπικό.
- Κάθε χρόνο 400.000 Αφγανοί πλήττονται από φυσικές καταστροφές.
- Το Αφγανιστάν θεωρείται μία από τις πιο επικίνδυνες χώρες για τα μέλη των ανθρωπιστικών οργανώσεων, τους οποίους οι

- Ταλιμπάν θεωρούν συνεργάτες των ΗΠΑ. Το 2004 οι «Γιατροί Χωρίς Σύνορα» εγκατέλειψαν τη χώρα μετά τη δολοφονία πέντε μελών τους.
- Υπολογίζεται πως κάθε χρόνο, επισήμως, 5.000 γυναίκες πέφτουν θύματα εγκλημάτων τιμής - στην πραγματικότητα είναι πολλαπλάσιες.
- Τα Ηνωμένα Έθνη κατέταξαν το εκπαιδευτικό σύστημα του Αφγανιστάν στον πάτο της παγκόσμιας κατάταξης. Λιγότερο από το 10% των κοριτσιών έχει πρόσβαση στην εκπαίδευση.
- Το 60% των κοριτσιών που παντρεύονται είναι ανήλικα και σε πολλές περιπτώσεις γίνονται αντικείμενο αγοραπωλησίας. Το περασμένο καλοκαίρι, η Γιακίν Ερτούρκ, απεσταλμένη της Επιτροπής του ΟΗΕ για τη Βία κατά των Γυναικών, δήλωσε πως «υπάρχουν οικογένειες που αγοράζουν κορίτσια για να πουλήσουν το αίμα τους ή να τα σπρώξουν στην πορνεία. Σε ελάχιστες περιπτώσεις τιμωρούνται οι θύτες της βίας κατά των γυναικών».

θηκα στο Πανεπιστήμιο της Καμπούλ, πολλές από αυτές είναι πια φοιτήτριες και κάποιοι καθηγητές έλεγαν εντυπωσιασμένοι πως το επίπεδο των κορπσιών είναι πολύ ανώτερο από των συνομήλικών τους αγοριών. Είμαι περήφανη γι' αυτές».

Η ιδέα να ξεκινήσετε μια γυναίκα εφημερίδα ήρθε ως φυσική συνέχεια;

«Βέβαια. Από τη στιγμή που κατακτήσαμε την ελευθερία του λόγου – επιτέλους –, ένιωθα πως τώρα αρχίζουν όλα για τις γυναίκες. Ξέρετε, στο Αφγανιστάν οι γυναίκες δεν γνωρίζουν τα δικαιώματά τους. Και οι άντρες καλά-καλά δεν γνωρίζουν πως οι γυναίκες έχουν δικαιώματα – όχι όλοι, ασφαλώς, αλλά στη συντριπτική τους πλειοψηφία. Με τον “Καθρέφτη των γυναικών” ήθελα να γίνουμε οι γυναίκες ενεργές στην οικοδόμηση μιας δημοκρατικής, ελεύθερης, σύγχρονης κοινωνίας. Μαζί με τις υπόλοιπες συντάκτριες πασχίζουμε να ενημερώσουμε τις γυναίκες για το δικαίωμα και την υποχρέωσή τους να συμμετέχουν ενεργά στην πολιτική και οικονομική ζωή της χώρας, να πολεμήσουμε τις προκαταλήψεις ενάντια στο φύλο μας, να εκπαιδεύσουμε ακόμη τους άντρες. Και τα πάμε καλά. Η εφημερίδα είναι εβδομαδιαία και τετρασέλιδη. Το πρώτο φύλλο κυκλοφόρησε στις 2 Φεβρουαρίου 2002 σε 1.000 αντίτυπα και εξαντλήθηκε μέσα σε λίγες μέρες. Τον πρώτο καιρό η διανομή περιελάμβανε την Καμπούλ και κοντινές περιοχές. Σήμερα πουλάμε 4.000 φύλλα σε όλη τη χώρα. Αλλά ξέρουμε πως τη διαβάζουν από φωτοτυπίες πολύ περισσότερες γυναίκες».

Ανάμεσα στα προβλήματα των γυναικών στο Αφγανιστάν ποιο θεωρείτε πως πρέπει να τοποθετηθεί στην κορυφή της λίστας των προτεραιοτήτων της νέας Βουλής;

«Το οικονομικό. Στο Αφγανιστάν οι άντρες διαχειρίζονται εν λευκώ τον οικογενειακό προϋπολογισμό. Οι γυναίκες δηλαδή παραδίδουν το μισθό τους στους άντρες. Πώς σας φαίνεται αυτό; Να δουλεύεις και να παίρνεις τα χρήματα άλλος; Μπορεί, σύμφωνα με το νέο σύνταγμα, να είμαστε ίσοι απέναντι στο νόμο, αλλά οι παραδόσεις είναι για την ώρα ακλόνητες. Άλλο τεράστιο πρόβλημα είναι ο ταμέας της υγείας. Είναι τεράστια η θνησιμότητα από επιπλοκές στη γέννα. Και φυσικά οι παιδικοί γάμοι. Παντρεύουν ακόμη και επτάχρονα κορτσάκια, τα οποία θεωρούνται ιδιοκτησία της οικογένειας του γαμπρού. Κι ως είναι η νόμιμη ηλικία γάμου για τα κορίτσια τα 16 χρόνια».

Πάντως η κυβέρνηση του Καρζάι μετράει και τρεις γυναίκες ανάμεσα στους 26 συνολικά υπουργούς. Αυτό δεν είναι αισιόδοξο;

«Όχι απαραίτητα. Στις θέσεις που βρίσκονται έχουν στην ουσία διακοσμητικό ρόλο. Χρειάζομαστε καιρία υπουργεία. Αν θέλουμε να αλλάξουν τα πράγματα, πρέπει τα μισά υπουργεία να τα έχουν γυναίκες. Αν στις 19 Σεπτεμβρίου είμαι στη Βουλή, αυτό θα είναι το πρώτο μου μέλημα: να βοηθήσω να μπουν στην κυβέρνηση γυναίκες με υψηλή μόρφωση. Γιατί εγώ, μέχρι να κλείσω τα 35, δεν μπορώ να διεκδικήσω υπουργείο. Να σας πω, όμως, πως η μόρφωση δεν αρκεί – πρέπει να βρουν και το κουράγιο να μιλάνε. Διότι στο Αφγανιστάν μάς έχουν μεγαλώσει έτσι που δεν μπορούμε να πιστέψουμε πως είμαστε ελεύθεροι άνθρωποι. Ελπίζω μόνο να καταφέρουμε να αξιοποιήσουμε τις 68 από τις 249 έδρες που το νέο σύνταγμα προβλέπει για εμάς».

Οι εκλογές του Σεπτεμβρίου είναι πολύ πιο κρίσιμες από τις προεδρι-

τις πρώτες εκλογές μετά την πτώση των Ταλιμπάν το 2001, συνολικά 2.900 Αφγανοί έχουν θέσει υποψηφιότητα για τις 249 έδρες της Κάτω Βουλής και άλλοι 2.900 θα επιδιώξουν να εκλεγούν στα επαρχιακά συμβούλια της χώρας. Οι εκλογές της 18ης Σεπτεμβρίου είναι, μετά την εκλογή του Χαμίτ Καρζάι και την εγκαθίδρυση της μεταβατικής κυβέρνησης, το επόμενο βήμα για τη μετάβαση της χώρας στη δημοκρατία, όπως προβλέπει η Συμφωνία της Βόννης του Δεκεμβρίου του 2001. Παρ' όλ' αυτά, μη κυβερνητικές οργανώσεις, όπως η Human Rights Watch και η Διεθνής Αμνηστία, εκφράζουν έντονη ανησυχία για την ομαλή διεξαγωγή της εκλογικής διαδικασίας, ζητώντας να ενταθούν τα μέτρα για την ασφάλεια υποψηφίων και ψηφοφόρων. Σε έκθεσή της που δόθηκε στη δημοσιότητα με την έναρξη της προεκλογικής εκστρατείας στα μέσα του περασμένου Αυγούστου, η Human Rights Watch κάνει λόγο για την αδυναμία της κυβέρνησης να αποκλείσει από τις εκλογές δεκάδες τοπικούς πολέμαρχους, τους οποίους έχει αποτύχει να αφοπλίσει. Την ίδια στιγμή, οι Ταλιμπάν στο Νότιο και Ανατολικό Αφγανιστάν έχουν ανοιχτά δηλώσει την πρόθεσή τους να σαμποτάρουν τις εκλογές, που τις θεωρούν «μέρος του αμερικανικού σχεδίου». Σε συνέντευξή του στο αφγανικό ειδησεογραφικό πρακτορείο Afghan Islamic Press, ο μουφτίς Λατιφουλά Χακίμι προειδοποίησε, εκπροσωπώντας τους Ταλιμπάν, πως, αν και δεν σκοπεύουν να πλήξουν ψηφοφόρους στις 18 Σεπτεμβρίου, μέχρι να φτάσει εκείνη η μέρα θα έχουν δολοφονήσει όσο περισσότερους υποψηφίους «εχθρούς του Ισλάμ» μπορούν. Εξαιρούνται, δήλωσε, όσοι επιδιώκουν να εκλεγούν με την έγκριση των Ταλιμπάν, δεσμευόμενοι πως στη νέα Βουλή θα εργαστούν για αυτούς.

Φεμινίστρια στο Αφγανιστάν. Πριν από την πτώση των Ταλιμπάν, θα ακουγόταν σαν ανέκδοτο.

κές του περασμένου Οκτωβρίου. Ο ΟΗΕ και οργανώσεις όπως η Human Rights Watch έχουν εκφράσει φόβους για την ομαλή διεξαγωγή τους – ειδικά για την ασφάλεια των γυναικών υποψηφίων.

«Έτσι είναι. Κι όλα ξεκινούν από το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει σήμερα η χώρα. Αμέτρητοι τοπικοί πολέμαρχοι και άνθρωποι που εμπλέκονται στο εμπόριο του οπίου διεκδικούν έδρες στη Βουλή. Και θα τις έχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο του 60%. Δυστυχώς, έχουν αυτή τη δύναμη χάρη τελικά στις ΗΠΑ και τη διεθνή κοινότητα, που διάλεξαν για εμάς μια κυβέρνηση που αποτελεί συλλογή από εγκληματίες. Έχουν τόσο τα χρήματα όσο και τα όπλα. Δεν διστάζουν να δολοφονούν, να εκφοβίζουν υποψήφιους και ψηφοφόρους. Και ο Καρζάι ένας άνθρωπος μόνος του είναι, χωρίς την υποστήριξη ενός ισχυρού κόμματος, τι μπορεί να κάνει; Όσο για εμάς τις γυναίκες που βάζουμε υποψηφιότητα, οι συνθήκες είναι πολύ άγριες. Φοβάμαι. Εδώ και τέσσερα χρόνια οι απειλές κατά της ζωής μου δεν έχουν πάψει. Μια μέρα, είμαι σίγουρη, θα με σκοτώσουν στη μέση του δρόμου».

Με λίγα λόγια, θεωρείτε πως η διεθνής κοινότητα έχει εγκαταλείψει τον αφγανικό λαό στη μοίρα του;

«Εγώ, όταν αναφέρομαι στη διεθνή κοινότητα, εννοώ τις ΗΠΑ. Με την παρουσία τους στο Αφγανιστάν, τα δικά τους συμφέροντα υπηρετούν. Και χρησιμοποιούν τους πολέμαρχους για να πολεμήσουν τους Ταλιμπάν και την “Άλ Κάιντα”. Έτσι συγκεντρώνουν πλούτο και όπλα οι πολέμαρχοι. Βεβαίως, ο πρόεδρος Μπους υπενθυμίζει σε κάθε ευκαιρία πως έφερε τη δημοκρατία στο Αφγανιστάν. Αλλά αυτό δεν είναι αλήθεια. Οι Αμερικανοί νομίζουν πως ελευθέρωσαν τις Αφγανές από την μπουρκα, αλλά, σας παρακαλώ, προσπαθήστε να το καταλάβετε: Η μπουρκα είναι το τελευταίο μας πρόβλημα. Τα ανθρώπινα δικαιώματά μας θέλουμε. Άλλωστε σε πολλές περιοχές οι γυναίκες με τη θέλησή τους φοράνε την μπουρκα, γιατί νιώθουν πιο ασφαλείς, αφού έχουν αυξηθεί δραματικά τον τελευταίο χρόνο οι απαγωγές και οι βιασμοί».

ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ
16-7-2005 (σελίχα 281)«Ορκιστήκαμε
να λάμψει
η

αλήθεια»

Η ΝΕΑ ΠΡΕΣΒΗΣ ΤΗΣ ΧΙΛΗΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ, ΣΟΦΙΑ ΠΡΑΤΣ, ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΡΕΙΣ ΚΟΡΕΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΕΠΙ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΑΛΙΕΝΤΕ, ΠΟΥ ΔΟΛΟΦΟΝΗΣΕ Ο ΠΙΝΟΣΕΤ ΜΕ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΗΣ ΧΙΛΙΑΝΗΣ ΜΥΣΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΙΝΑ ΚΑΙ ΤΗΣ CIA ΚΑΙ ΠΟΥ ΥΠΗΡΞΕ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΙΟ ΣΚΛΗΡΗΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ ΣΤΗ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ. ΣΗΜΕΡΑ ΞΕΤΥΛΙΓΕΙ ΣΤΟΝ «Τ» ΤΟ ΚΟΥΒΑΡΙ ΤΩΝ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ Ε. ΔΙΑΚΟΓΙΑΝΝΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: ΤΑΚΗΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Π

ρέσβης εκ προσωπικοτήτων στην Αθήνα, η Χιλιανή Σοφία Πρατς, προσωπική φίλη του Χιλιανού προέδρου Μάριο Λάγκος, «χτυπημένη» η ίδια και οι δύο αδερφές της Μαρία-Ανχέλικα και Σεοίλια από τη δικτατορία

του Πινοσέτ (1973-1989), η οποία δολοφόνησε τους γονείς της, αναζητεί την αλήθεια εδώ και 31 χρόνια! Ο πατέρας της Κάρλος Πρατς, αρχηγός των ενόπλων δυνάμεων επί προεδρίας του γέγι της Λαϊκής Ενότητας, Σαλβαδόρ Αλιέντε, και αντιπρόεδρος της χώρας του το 1972, έγινε το πρωτοσέλιδο που επί πολλές μέρες, το φθινόπωρο του 1974, γέμιζε τις μεγαλύτερες εφημερίδες του κόσμου.

Ένα χρόνο μετά το πραξικόπημα που οργάνωσε η CIA και που ανέτρεψε τη σοσιαλιστική κυβέρνηση του Αλιέντε –τον δολοφόνησαν στις 11 Σεπτεμβρίου του 1973 μέσα στο Προεδρικό Μέγαρο, όπου και αντιστάθηκε κατά των πραξικοπηματιών–, ο Πρατς βρέθηκε στο μάτι του κυκλώνα. Ήταν ο επικίνδυνος έντιμος αξιωματικός, ο οποίος από το Μπουένος Άιρες θα μπορούσε –κατά τις εκτιμήσεις του Πινοσέτ και της CIA– να κινήσει τα νήματα ανατροπής του τυραννικού καθεστώτος που έπνιξε στο αίμα και στα βασανιστήρια τη Χιλή. Του έβαλαν το ηρωινό της 30ής Σεπτεμβρίου του 1974 βόμβα κάτω από το αυτοκίνητό του, σκοτώνοντας τον ίδιο και τη σύζυγό του.

Η Σοφία Πρατς, η γλυκύτατη νέα πρέσβης της Χιλής, ιστορικό

πλέον πρόσωπο η ίδια για τη χώρα της αφού συμπρωταγωνίστησε μαζί με άλλους Χιλιανούς κατά του δικτάτορα Πινοσέτ, ξετυλίγει στη συνέντευξή της το κουβάρι των αναμνήσεων.

Παραμένει το ερώτημα... Γιατί αποφάσισε το καλοκαίρι του 1973 ο Αλιέντε να τοποθετήσει τον Πινοσέτ αρχηγό των ενόπλων δυνάμεων ως διάδοχο του γενικά αποδεκτού πατέρα σας;

«Ο Πινοσέτ ως αξιωματικός έδειχνε να σέβεται το σύνταγμα. Και ήταν η σειρά του, με βάση την ιεραρχία, μετά το πέρας της θητείας του πατέρα μου. Ο Αλιέντε έπρεπε να σεβαστεί την ιεραρχία. Το έκανε πάντα με όλους τους τρόπους. Πίστευε στην αξιοκρατία και στη δημοκρατία. Και αυτό έκανε τον Αύγουστο του 1973. Από την άλλη πλευρά, και το σύνταγμα λέει ότι ένοπλες δυνάμεις πρέπει να ούβονται τη μόνη κυβέρνηση. Και οι ένοπλες δυνάμεις όφειλαν να στηρίζουν τον Αλιέντε με βάση το σύνταγμα. Αυτό έλεγε και δημόσια ο Πινοσέτ. Ο Αλιέντε και ο πατέρας μου τον πίστευαν. Κι όμως, λίγες μέρες μετά την αναρρίχσή του στην ηγεσία των ενόπλων δυνάμεων, στις 11 Σεπτεμβρίου του 1973, ο Πινοσέτ, παραβιάζοντας το σύνταγμα και τους όρκους του, έκανε το πραξικόπημα. Δολοφόνησε τον νόμιμο πρόεδρο της χώρας και το σύνταγμα και δύθισε τη Χιλή στη συμφορά».

Καλά, ο πατέρας σας και ο Αλιέντε δεν ήξεραν ότι ο Πινοσέτ διατηρεί στενές σχέσεις με τις ΗΠΑ και τη CIA, κάτι που αργότερα αποκαλύφθηκε και μέσα στο αμερικανικό Κογκρέσο;

«Δεν το ήξεραν. Αντιθέτως, πίστευαν στον Πινοσέτ. Ήταν >>>

ένα μεγάλο λάθος. Και ταυτοχρόνως η τραγωδία για το λαό μας. Ο πατέρας, ένας αξιωματικός κύρους που εμπιστευόταν ο λαός της Χιλής, τις λίγες μέρες που μεσολάβησαν από την απόσυραή του από την αρχηγία των ενόπλων δυνάμεων έως το πραξικόπημα δεν πρόλαβε να αντιληφθεί τι ακριβώς γινόταν. Είχε κάποιες δουλειές που έγραφε να διεκπεραιώσει και τον είχαν απορροφήσει. Έπρεπε να πάει σε νέο σπίτι, αφήνοντας αυτό που του πρόσφερε μέχρι τότε η θέα του στην κορυφή των ενόπλων δυνάμεων. Είχε πολλές εποφές, κόσμος που τον χαιρετούσε, κ.λπ.»

Γίνεται το πραξικόπημα την 11η Σεπτεμβρίου του 1973 και τα αεροπλάνα βομβαρδίζουν το Προεδρικό Μέγαρο. Πώς θυμάστε εκείνη τη μέρα;

«Με φρίκη. Εγώ ήμουν παντρεμένη. Ο πατέρας και η μητέρα ήταν στις αδερφές μου το σπίτι, η οποία ήταν κι αυτή παντρεμένη. Και ευτυχώς που οι γονείς ήταν εκεί, γιατί θα μπορούσαν να είχαν σκοτωθεί από εκείνη τη μέρα. Το σπίτι δεν ήταν στο κέντρο του Σαντιάγο. Άκουσαν από το ραδιόφωνο την εκδήλωση του πραξικοπήματος και ύστερα φυσικά έμαθαν και για τους ανελέητους αεροπορικούς βομβαρδισμούς της Μονέδα, του Προεδρικού Μεγάρου. Αμέσως, για προληπτικούς λόγους, κι ενώ είχαν αρχίσει οι δολοφονίες και τα βασανιστήρια, ο πατέρας και η μητέρα μετακινήθηκαν σε φιλικά σπίτια για να μην γνωρίζει κανείς πού βρίσκονται. Το σπίτι της αδερφής μου ήταν κοντά στο σπίτι των Αλιέντε και έγινε κι αυτό επικίνδυνο. Άλλωστε, όλοι ήξεραν ότι ο πατέρας θα εναντιωνόταν στο πραξικόπημα».

«Οι ένοχοι πρέπει να πληρώσουν, να δικαστούν, όχι από εκδίκηση, αλλά για την υπεράσπιση της ίδιας της δημοκρατίας. Και όχι μόνο για τη Χιλή, αλλά για όλη την ανθρωπότητα»

Η πρόεδρος της Χιλής αφηγείται στον δημοσιογράφο Γιάννη Ε. Διακογιάννη τις αναμνήσεις της από τα «πέτρινα χρόνια» της δικτατορίας του Πινοσέτ.

Μα δεν μπορούσατε να αντισταθείτε; Ο Αλιέντε δεν είχε άλλες δυνατότητες;

«Ποιος μπορούσε να τα βγάλει πέρα με τον οργανωμένο στρατό; Ο Αλιέντε δεν είχε καμιά πιθανότητα να κερδίσει σ' έναν τέτοιο αγώνα. Τι μπορεί να προβάλει ένας λαός απέναντι στα tanks των πραξικοπηματιών; Τις επόμενες μέρες ο πατέρας ζήτησε την άδεια να πάει στην Αργεντινή. Και του την έδωσαν στις 17 Σεπτεμβρίου. Η μητέρα έμεινε μαζί μου, ήταν να γεννήσω το τελευταίο μου παιδί. Πρόσεχα τον εαυτό μου. Δεν μετακινιόμουν λόγω της εγκυμοσύνης. Η μητέρα έφυγε κι αυτή για το Μπουένος Άιρες στις αρχές Οκτωβρίου του 1973. Η Αργεντινή ήταν κοντά. Είχε κάνει εκεί στρατιωτικός ακόλουθος, ήξερε πολλούς. Ήταν ο Περόν αρχηγός του κράτους. Βρήκαν ένα σπίτι στο Παλέρμο της πρωτεύουσας. Ο στρατός της Αργεντινής δέχτηκε τον πατέρα μου πολύ φιλικό. Και τον βοήθησαν να βρει ένα διαμέρισμα και δουλειά. Ο ίδιος άρχισε να γράφει το βιβλίο του "Αναμνήσεις", που καταφέραμε να εκδώσουμε τα παιδιά του δέκα χρόνια μετά τη δολοφονία του ίδιου και της μητέρας μας. Στην Αργεντινή ο πατέρας μάθαινε τα πάντα, τον ενημέρωναν για τα δεινά ενός σπουδαίου λαού που είχε ταλμπίσει να ζητήσει περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη και τον τιμήρησαν».

Πώς έγινε τόσο επικίνδυνος ο πατέρας σας και τον δολοφόνησαν;

«Στην Αργεντινή, επειδή φιλοξενούνταν από την κυβέρνηση, δεν ήθελε να προκαλέσει, ήταν προσεκτικός. Δεν έκανε κάτι ιδιαίτερο. Απλά

είχαν αποφασίσει να τον δολοφονήσουν, αφού ήταν ο αρχηγός των ενόπλων δυνάμεων του Αλιέντε και εκ των πραγμάτων συμβόλιζε πολλά πράγματα. Και αυτό το πέτυχαν στις 30 Σεπτεμβρίου του 1974, όταν ανατίναξαν το αυτοκίνητό του. Και σκότωσαν και τη μητέρα μου».

Πώς το μάθατε;

«Ειδοποίησαν τη συγγραφέα Ιζαμπέλ Αλιέντε. Κι αυτή με τη σειρά της έβαλε τον άντρα της να μου τηλεφωνήσει και να μου ανακοινώσει την τραγωδία. Ήταν πολύ δύσκολο. Ποιον να πάρεις, πού να κινηθείς... Έπρεπε να πάμε στην Αργεντινή... Ο σύζυγός μου δούλευε σε χιλιανή τράπεζα και εγώ είχα τα 4 παιδιά, εκ των οποίων το ένα μωρό. Ανακαλύψαμε πάντως πολύ σύντομα ότι ο πατέρας είχε καταλάβει ότι προετοιμάζονταν να τον σκοτώσουν. Γι' αυτό και ζήτησε να πάρει διαβατήριο να φύγει από την Αργεντινή. Το προξενείο της Χιλής δεν του το έδινε για έξι μήνες.

Ο Κάρλος και η Σοφία Πρατς με δύο από τις τρεις κόρες τους. Αριστερά φαίνεται η μικρή Σοφία, σημερινή πρέσβης της Χιλής στην Ελλάδα.

έκανε δήμαρχο σε μια περιοχή του Σαντιάγο, τη Χουετσουράμπα. Μετά εκλέχτηκε δύο φορές δήμαρχος και ασχολήθηκε πολύ με τα τοπικά προβλήματα. Έγινε μέλος του Κόμματος για τη Δημοκρατία (PPD) του Λάγκος, ο οποίος παλιότερα ήταν στο ριζοσπαστικό κόμμα και σήμερα είναι ο πρόεδρος της Χιλής. Έγινε και αντιπρόεδρος του κόμματος. Ο πρόεδρος Λάγκος μου ζήτησε να έρθω εδώ, στην Αθήνα. Δεν ήμουν στο διπλωματικό σώμα. Στη Χιλή το κάναμε συχνά αυτό. Αγαπώ, λατρεύω την Ελλάδα. Και θέλω πρωτίτως να αναπτύξω τις σχέσεις των δύο Κοινοβουλίων. Στη Χιλή και στην Ελλάδα υπάρχουν κοινές ανησυχίες, ακόμα και έδρες στα πανεπιστήμια. Ξέρουμε την ελληνική κουλτούρα και αγωνιζόμαστε και εμείς να γυρίσουν πίσω στην πατρίδα σας τα μάρμαρα του Παρθενώνα. Ταξιδεύω πολύ για να μάθω την Ελλάδα, είναι σαν να ζω στην πατρίδα μου».

Η ΣΟΦΙΑ ΠΡΑΤΣ, ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΟΛΛΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΑΓΩΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΗΣ, ΕΙΝΑΙ ΕΔΩ ΚΑΙ ΜΕΡΙΚΟΥΣ ΜΗΝΕΣ ΠΡΕΣΒΗΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ.

«Όταν σκότωσαν τους γονείς μου, άρχισα να δουλεύω για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε συνεργασία με την Εκκλησία. Είμαι καθηγήτρια Αγγλικών και έκανα τα πάντα για να βοηθήσω τον κόσμο που στέναζε κάτω από το δικτατορικό καθεστώς του Πινοσέτ. Δούλεψα και για το δημοψήφισμα, κατά το οποίο ο λαός θα έλεγε τελικά "όχι" στον δικτάτορα. Ήμουν η αντιπρόεδρος της σχετικής επιτροπής, με πρόεδρο τον Αλεξάντερ Άλες. Μετά ήρθε η δημοκρατία. Και ο πρώτος πρόεδρος Έλγουιν με

ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

- Η Χιλιανή Σοφία Πρατς είναι η νέα –εκ προσωπικοτήτων– πρέσβης της χώρας της στην Ελλάδα.
- Καθηγήτρια Αγγλικών και με πλούσιες σπουδές στα Νομικά αλλά και στη Δημοσιογραφία, διετέλεσε δήμαρχος της περιοχής του Σαντιάγο, Χουετσουράμπα.
- Ηγήθηκε μαζί με τον Αλεξάντερ Άλες του αγώνα κατά του Πινοσέτ στο δημοψήφισμα του 1989, που τελικά άνοιξε το δρόμο για την επιστροφή στη δημοκρατία.
- Τιμήθηκε με πολλές διακρίσεις από αρκετές χώρες της Λατινικής Αμερικής, οι οποίες αναγνώρισαν τον αγώνα της για τη δημοκρατία και την κοινωνική δικαιοσύνη.
- Σήμερα, μητέρα 4 παιδιών και γιαγιά 3 εγγονών, αγωνίζεται για να δικαστούν οι δολοφόνοι του πατέρα και της μητέρας της.

Ο Σαίβαδορ Αλιέντε (αριστερά) με την Πρατς, που έχει πηλάι του τον Πινοσέτ!

Ο Κάρλος Πρατς (αριστερά) και ο Αλιέντε. Δολοφονήθηκαν και οι δύο από τη CIA και την DINA.

Από τη μέρα που τον σκότωσαν, εμείς ορκιστήκαμε ότι έπρεπε να λάμψει η αλήθεια, όχι μόνο για την οικογένειά μας, αλλά για τη Χιλή και τη δημοκρατία. Ψάχναμε μέρες και νύχτες τι ακριβώς έγινε. Ακολούθησε και η δικτατορία στην Αργεντινή. Κι όλα έγιναν δυσκολότερα. Πώς να συγκεντρώσεις πληροφορίες; Δέκα χρόνια αργότερα, με στοιχεία πια, ήμασταν σε θέση να ξεκινήσουμε μια εκστρατεία ολόκληρη για να λάμψει η αλήθεια».

Τι ακριβώς μάθατε;

«Οι Χιλιανοί πράκτορες της φοβερής μυστικής υπηρεσίας DINA, με την καθοδήγηση ενός Αμερικανού, που ήταν αναμειγμένος και σε άλλες δολοφονίες, αλλά και με την "από πάνω" εντολή του Πινοσέτ, τους σκότωσαν. Η Αργεντινή ζήτησε την έκδοση του Αμερικανού που ήταν ο νους της δολοφονίας. Αλλά αυτό ποτέ δεν έγινε. Εμείς βρήκαμε κι άλλους –Χιλιανούς– αναμειγμένους στη δολοφονία του πατέρα μας. Βρέθηκαν οκτώ συνεργοί και τώρα εί-

μαστε σε μια διαδικασία, 31 χρόνια μετά τη δολοφονία, κατά την οποία έχει απαγορευτεί στους Χιλιανούς να φύγουν από τη χώρα. Λογικά πρέπει να δικαστούν. Και θα έπρεπε να δικαστεί και ο Πινοσέτ, ο βασικός υπεύθυνος της δολοφονίας. Όλοι τους, φυσικά, οι κατηγορούμενοι για τη δολοφονία του πατέρα μου ήταν μέλη της μυστικής υπηρεσίας της Χιλής, της DINA (Direction Intelligencia Nacional), της

απεικονιζόμενης με τη CIA, όπως και ο ιθύνων νους, ο Αμερικανός Μάικλ Τάουλι, που κυκλοφορεί ελεύθερος στις ΗΠΑ και που είχε σκώσει και τον πρέσβη Λετιλιέ! Όλοι αυτοί πρέπει να πληρώσουν, να δικαστούν, όχι από εκδίκηση, αλλά για την υπεράσπιση της ίδιας της δημοκρατίας. Και όχι μόνο για τη Χιλή, αλλά για όλη την ανθρωπότητα. Πρέπει να υπάρξει δικαιοσύνη».

Η Σοφία Πρατς, για
σήμερα, κρατά στα χέρια της
το βιβλίο με τις «Μνήμες»
του πατέρα της. Ο αγώνας
του είναι μέχρι σήμερα, για
την ίδια, ακριβή
κληρονομιά και ύψιστο
χρέος συγχρόνως.

